

CONVERGENCE OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE WITH INTERNATIONAL STANDARDS

O. Garashchuk

State Inspection of Educational Institutions of Ukraine

Key words:

Education
Educational institutions
International experience
Quality
Human resources

Article history:

Received 12.07.2015
Received in revised form
10.08.2015
Accepted 25.08.2015

Corresponding author:

O. Garashchuk
E-mail:
npnuht@ukr.net

ABSTRACT

In this paper considerable attention is paid to highlighting the issues of forming multilevel UK Higher Education. The article provides an overview of higher education systems of other European countries in which their development is aimed not only at promoting economic growth, but also at creating favorable social and psychological climate in the workforce and at improving the environment. The focus is on the ways for ensuring the quality of education.

ЗБЛИЖЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

О.В. Гаращук

Державна інспекція навчальних закладів України

У статті проаналізовано особливості формування багаторівневої вищої освіти у Великій Британії. Наведено огляд систем вищої освіти інших європейських країн, де її розвиток спрямований не лише на сприяння економічного зростання, а й на формування сприятливого соціально-психологічного клімату в трудових колективах, поліпшення стану довкілля. Висвітлено шляхи забезпечення якості освіти.

Ключові слова: *освіта, навчальний заклад, зарубіжний досвід, якість, кадри.*

Постановка проблеми. Економічний розвиток країни передбачає оптимальне поєднання матеріального й духовного. В досягненні цього велика роль відводиться вищій освіті. Адже, як свідчить світова практика, стійке зростання економіки забезпечується персоналом, значну частину якого складають фахівці з вищою освітою. Останнім часом спостерігається інтернаціоналізація різних видів суспільної діяльності, в тому числі й вищої освіти, тому вкрай важливо дослідити особливості розвитку вищої освіти в інших країнах з метою виявлення тих позитивних тенденцій розвитку, які могли б бути використані в Україні, тобто інтеграція української вищої освіти в

європейський освітній простір має стати пріоритетним завданням. Це, у свою чергу, сприятиме забезпеченню професіоналізації вищої освіти. У країнах Європейського Союзу (ЄС) професіоналізацію розглядають як орієнтацію змісту освіти на отримання знань, засвоєння технік, компетенції шляхом регулярних консультацій з викладачами, які здійснюють цю професійну діяльність, збільшення часу на практичну діяльність; вивчення робочих ситуацій, відтворення однотипної діяльності, відвідування підприємств, стажування тощо. Збільшення витрат на розвиток вищої освіти, зростання частки осіб з вищою освітою, як засвідчує світовий досвід, сприяє економічному й технологічному розвитку країни. Зокрема, збільшення витрат на освіту на 1000 дол. США (на душу населення) підвищує річний показник зростання країни, яка знаходиться на високому технологічному рівні розвитку на 0,27 %, збільшення середньої тривалості освіти на 1 рік у довгостроковій перспективі збільшує потенційну економічну ефективність на 6 % [1]. Тобто інвестиції у вищу освіту здатні давати високі прибутки.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Досвід, тенденції розвитку вищої освіти, у тому числі вищої, стали предметом дослідження багатьох науковців, серед яких Н. Автенюк, П. Арігон, Л. Бустан, Дж. Ванденбуше, А. Габріель, К. Гоксбік, Г. Румб, І. Єгоров, Ю. Кіщенко, Л. Кузнецова, В. Манько, О. Матвієнко, Ю. Онищенко, Л. Рябов, А. Сбруєва, Т. Сидоренко, С. Синенко, Дж. Строгілопулос, Г. Черевичний, Л. Шаповалова, Ф. Шон та інші.

Окрім того, у практичній діяльності в Україні ще недостатня увага приділена використанню досвіду розвитку вищої освіти зарубіжних країн, у тому числі Європейського Союзу, зокрема у контексті підвищення її якості. Адже Україна, на жаль, не належить до країн, в яких в економіці використовуються найсучасніші, зокрема інноваційні, технології. Успішний досвід розвитку освіти у високорозвинених країнах дозволить подолати вищезазначені недоліки в соціально-економічному розвитку нашої країни, підвищити рейтинг української вищої освіти, вдосконалити систему підготовки кадрів.

Метою статті є аналіз стану розвитку вищої освіти в зарубіжних країнах, виявлення його найоптимальніших варіантів для підвищення ефективності підготовки кадрів — професіоналів для використання їх в українських вишах.

Виклад основного матеріалу. Інтеграції вищої освіти європейських країн сприяє Болонська декларація. Проте кожна країна, у тому числі і Європейського Союзу, має свої особливості, власну законодавчу базу щодо освітньої діяльності. Приміром, стійкі багатовікові традиції розвитку вищої освіти має Велика Британія, у тому числі класичної університетської освіти. Тут знаходяться всесвітньо відомі університети — Оксфордський і Кембриджський, в яких кількість іноземних студентів зросла в десятки разів. Окрім того, у багатьох країнах функціонують філії цих університетів. Тож не дивно, що за межами Великої Британії навчається 70 тис. студентів.

Разом з тим, Велика Британія відноситься до найрозвиненіших країн світу, займає провідні позиції в економіці й освіті. В останні десятиріччя у цій країні, яка традиційно вважається досить консервативною, діють високі вимоги до якості професійної підготовки, вища освіта інтенсивно рефор-

мується. Зокрема, здійснюється структурна перебудова підготовки кадрів, спрямована на модернізацію національних моделей підготовки кадрів; відбувається зближення теоретичної та практичної підготовки кадрів, реалізація стандартів освіти. Особлива увага у цій країні приділяється тому, щоб підготовка кадрів відповідала світовим тенденціям. Також особлива увага в ході реформування освітньої сфери приділяється питанням якості, розвитку системи неперервної освіти, формуванню високого рівня професіоналізму, що дозволяє цій країні посісти гідне місце не лише в Європі, але й у світі.

На теперішній час в Україні формується багаторівнева вища освіта, яка у Великій Британії існує вже навіть не одне століття. Вищі цієї країни здійснюють підготовку фахівців як із творчої практичної, так і науково-дослідницької діяльності в різноманітних сферах освітнього простору своєї країни, Європи чи світу. Особливо значні зміни відбуваються у розвитку вищої педагогічної освіти. Ще в 70-х роках минулого століття було впроваджено багаторівневу педагогічну освіту (спеціалізована підготовка, комбіноване навчання в педагогічному навчальному закладі та післядипломна освіта). В кінці 90-х років ХХ ст. було взято курс на завершення переходу до вищої освіти як єдиного типу підготовки вчителів [2].

У підготовці педагогів задіяна широка мережа різноманітних навчальних закладів, зокрема:

- чотирирічні інститути і коледжі вищої освіти (Institute sand Colleges of Higher Education);
- однорічні інститути підготовки при університетах (Institutes of Education of Universities);
- дворічні факультети педагогіки політехнічних інститутів (Polytechnics Departments of Education);
- дворічні технічні коледжі (Colleges of Education Technical);
- чотирирічні школи сценічного мистецтва (Central Schools of Speech and Drama);
- програма підготовки дипломованих спеціалістів (RTP Registered Teaching Programme) [2].

Окрім того, у Великій Британії сформована розгалужена різноманітна система підготовки кадрів. У цілому в професійній освіті Великої Британії існує 5 рівнів професійної компетенції:

- перший рівень (NVA level 1) — виконання простої одноманітної роботи;
- другий рівень (NVA level 2) — виконання роботи автономно та відповідально;
- третій рівень (NVA level 3) — виконання складних, комплексних і творчих видів діяльності у рамках професії (для деяких професій це найвищий рівень кваліфікації);
- четвертий рівень (NVA level 4) — виконання комплексних і спеціалізованих робіт, пов'язаних з вирішенням професійних проблем планування, проектуванням і особистою відповідальністю за виконану роботу;
- п'ятий рівень (NVQ) — виконання робіт, які вимагають навичок менеджменту, особистої відповідальності та лідерських якостей (лише п'ятий рівень вважається рівнем вищої професійної освіти) [3].

Таким чином, у Великій Британії, скажімо, вчитель має можливість пройти п'ять рівнів у рамках своєї професії: новачок, просунутий молодий учитель, спеціаліст, знавець, експерт. Даний реєстр на перспективу для молодого вчителя щодо оволодіння педагогічною майстерністю був навіть закладений у національному навчальному плані та здійснюється повсюди, враховуючи місцеві реалії. Розумний прагматизм у підході до підготовки вчителів у різних країнах світу став суттєво впливати на певні інститути, що їх реалізують, а також забезпечив молодих учителів ресурсами, що сприяють їх закріпленню в професії. Створюються бар'єри, які стримують модернізацію системи підготовки кадрів, а отже, і модернізацію освіти, тому потрібні інституціональні механізми, які забезпечать підготовку та закріплення молодих кадрів у педагогічній сфері діяльності.

Зараз вищій освіті Великої Британії притаманна багаторівневість, різноманітність і домінування державного сектору, що дозволяє молоді вибирати варіанти навчання. Вплив держави проявляється у фінансуванні, оподаткуванні та законодавстві. На якості освіти позначається демократизм і диверсифікація у цій сфері, яку фахівці розглядають як наявність різноманітних освітніх траєкторій, забезпечених необмеженим варіантом освітніх програм з урахуванням індивідуальних можливостей, потреб і здібностей особистості [3].

У підготовці кадрів широко використовуються інноваційні технології, що забезпечують різноплановість і диференціацію у навчальному процесі, створюють можливості студенту займати активну позицію у навчальному процесі, цілеспрямованого формування творчого мислення. Велика Британія славиться не лише своїми університетами, а й коледжами, які нині є класичними навчальними закладами, незалежними самоврядними корпораціями та мають право самі визначати зміст освіти, форми й методи навчання [4].

З метою підвищення якості підготовки кадрів на законодавчому рівні університети зобов'язують співпрацювати з приватними підприємствами та суспільством у цілому з питань трансферу знань і технологій, а також всіляко їх заохочують до такої діяльності. Це відбувається шляхом проведення спільних конференцій і семінарів; фінансування співпраці та залучення дослідників у бізнес; стимулювання створення та подальше фінансування фондів для спільних досліджень, впровадження схем інноваційних ваучерів для малих і середніх підприємств.

Управління освітою у Великій Британії має багатовікові традиції, основою серед яких варто назвати безпосередньо політику у цій сфері правлячих партій, які розробляють закони, визначають принципи розвитку освіти. Скажімо, консерватори, будучи при владі, розробили програму розвитку освіти країни на XXI століття. Ключовими її напрямками визначені якість, різноманітність, зростання автономії. Досягненню цього має сприяти: конкуренція, фундаментальність, орієнтація освіти на споживача, забезпечення освітніх стандартів тощо.

До речі, навчання дорослих покладене на місцеві ради графств, муніципальних районів, великих міст і столиці. Ради, які складаються з обраних членів місцевих рад, визначають потреби в місцевих послугах на своїх територіях і забезпечують їх надання. Вони приймають більшість рішень, що

стосуються фінансово-економічних ресурсів, діяльності навчальних закладів, освіти для дорослих (табл. 1).

Таблиця 1. Розподіл функцій між суб'єктами і об'єктами управління у Великій Британії, [5]

Рівень управління	Суб'єкт (об'єкт) управління	Основні функції
Центральний	Правляча політична партія	Розробляє закони, визначає принципи розвитку освіти
	Департамент освіти і зайнятості	Контролює й організує підготовку освітніх кадрів
	Департамент освіти і навичок	Контролює рівень знань і навичок
	Офіс освітніх стандартів	Розробляє і встановлює освітні стандарти
Регіональний	—	—
Місцевий	Місцеві ради	Визначають потреби в місцевих послугах на своїх територіях і забезпечують їх надання
	Підвідомчі комітети рад	Приймають більшість рішень, які стосуються фінансово-економічних ресурсів, діяльності навчальних закладів, освіти для дорослих, прийому на роботу вчителів та іншого персоналу
	Заклад освіти	Здійснюють повсякденне керівництво освітніми закладами

Заслуговує на увагу досвід Великої Британії щодо розвитку вищої освіти, зокрема дотримання таких принципів, як різнорівневість і гнучкість вищої освіти з її орієнтацією на ринок і підприємництво, що дозволяє при підготовці кадрів максимально враховувати швидкозмінні ринкові вимоги.

Велику увагу переведенню економіки на інноваційний шлях розвитку надають вищі навчальні заклади Норвегії. Це відбувається через надання консультативної допомоги підприємствам в активізації інноваційної діяльності, через надання допомоги у формуванні інноваційної інфраструктури, сприянні налагодженню кооперативних зв'язків і приватно-державного партнерства у сфері досліджень та інновацій.

У Норвегії не лише університети, а й коледжі виступають безпосередніми виконавцями науково-дослідних робіт. Вони освоюють близько 27 % обсягів ресурсів суспільного сектору, інвестованих на наукові дослідження та інноваційні розробки. У цій країні діють фонди підтримки інноваційних процесів, утворених на основі приватно-державного партнерства, інститутів, що сприяють інноваційному розвитку. Ця країна на розвиток науково-дослідницьких робіт виділяє значно більше коштів, ніж будь-яка інша європейська країна (табл. 2).

У 2012 р. Норвегія забезпечила 47 % сукупних витрат на науково-дослідницькі роботи, тоді як у країнах ОЕСР ці показники склали 29 % [6]. Цікаво, що в цій країні інноваційні технології використовують не лише на виробництво, генерацію нових продуктів, а й на формування сприятливого

соціально-психологічного клімату в трудових колективах, на відтворення в них таких відносин між людьми з приводу виробництва, розподілу, обміну створених у суспільстві благ, які мотивують ефективне використання наявних ресурсів і високу продуктивність праці. До речі, за продуктивністю праці Норвегія значно випереджає Німеччину, Італію, Велику Британію, США, Японію. Водночас у Норвегії один із найвищих коефіцієнтів Джинні (показник майнової нерівності в суспільстві), який складає 25 %, тоді як ЄС — 30, США — 45, Японії — 37,6, у Китаї — 47,4 %.

Таблиця 2. Структура джерел фінансування науково-дослідних робіт в окремих країнах [6], %

	2005				2012			
	Суспільний сектор	Бізнес-сектор	Зарубіжні джерела	Інші джерела	Суспільний сектор	Бізнес-сектор	Зарубіжні джерела	Інші джерела
Норвегія	43,6	46,8	8,1	1,5	46,8	44,2	8,1	0,9
Данія	27,6	59,5	8,8	4,1	28,9	60,3	7,2	3,6
Фінляндія	27,5	66,9	6,3	1,1	25,0	67,3	6,5	1,2
Швеція	24,5	63,9	10,4	1,2	27,7	57,3	11,1	3,9
ЄС-28	34,5	54,1	9,0	2,4	33,4	54,9	9,2	2,5

Кожна країна має свої особливості у забезпеченні високої якості освіти, сприяттні економічному зростанню. Приміром, значна увага залученню молоді до отримання вищої освіти надається у Швейцарії. Тут функціонує 12 державних університетів, у яких навчається більше 90 тис. осіб. Світові фахівці високо цінують дипломи вищих навчальних закладів у сфері економіки, банківської справи, менеджменту, права, фізики, хімії, математики, біології, туризму. Випускники швейцарських коледжів визнані першокласними фахівцями в сферах комерції, бізнес-адмініструванні, туризмі, образотворчому мистецтві тощо. За статистикою, близько 70% топ-менеджерів у світі мають швейцарський диплом. Це забезпечується тісною співпрацею освіти та науки, міцною науковою інфраструктурою, високим рівнем викладання. В університетах готують фахівців, які отримують ступінь ліценціата, диплом або докторський ступінь. До речі, для того, щоб отримати останній ступінь після отримання першого чи другого, необхідно навчатись ще три роки. У Швейцарії освіта та наука відносяться до головних пріоритетів країни.

Швейцарія велику увагу приділяє якості освіти в усіх її ланках. Тож не дивно, що сюди приїжджає багато іноземців з метою отримати вищу освіту. В окремих університетах частка іноземців доходить до 33 %. У вищій школі цьому сприяє тісна співпраця вищих навчальних закладів із науковими закладами. Швейцарія з населенням 7,5 млн. посідає четверте місце в світі за числом нобелівських лауреатів, у розрахунку на 1000 жителів — перше місце у світі. Цьому сприяє й роль держави у розвитку науки, у тому числі у вищих навчальних закладах. У країні діє консультативна рада з науки, яку очолює прем'єр-міністр. До складу ради входять міністри освіти, фінансів, промисловості, сільського господарства, оборони, а також представники провідних промислових фірм і найвидатніші науковці. Фундаментальні дослідження проводяться в науково-дослідних центрах та інститутах при університетах.

Найбільшим є Цюріхський університет, який має близько 20 тис. студентів, решта вишів — у декілька разів менші. Тут здійснюється жорстокий контроль за якістю освіти і підготовки кадрів. Уже після першого року навчання студенти складають спеціальний екзамен з профільного предмета, після якого 50 % першокурсників «відсіюють». Такі ж заходи проводяться і після другого року навчання. Тобто вже на третій рік навчання залишається четверта частина, але ті, хто справді вчиться і прагне засвоїти навчальний матеріал, хоче стати висококваліфікованим фахівцем. Щоправда, в кожному університеті існує список обов'язкових предметів, а вже яку кількість іспитів у кожному семестрі складати — це вирішує студент самостійно. До того ж кожен студент має право відвідувати будь-які заняття, лекції незалежно від обраної ним спеціальності.

Висока якість вищої освіти служить передумовою розробки інноваційних технологій. Цьому сприяє й створення міждисциплінарних центрів, які особливу увагу приділяють дослідженням у сфері медичної інженерії, біотехнології, цифрового моделювання, інформації й телекомунікації. Створено спеціальний фонд «Швейцарська мережа інновацій», що сприяє активному впровадженню інновацій, розроблених в університетах.

Сьогодні, коли досить гострими для України є екологічні проблеми, для українських фахівців привабливим є екологічне спрямування освіти в Швеції, яка має величезний вплив на формування нації. В усьому світі екологічна освіта — це порівняно молода галузь, яка включає людські знання й усвідомлення того, що людина впливає на навколишнє середовище, на сукупність екологічних знань, екологічного мислення, екологічного світогляду, екологічної етики та культури. В нашій країні екологічний стан є незадовільним. Це дає підставу стверджувати, що дотепер в Україні не налагоджена система підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечити успішне вирішення проблем енергозбереження, покращення навколишнього середовища. В українських випускників вищих навчальних закладів відчувається брак практичних умінь у галузі природокористування та природозбереження.

Швеція — одна з перших країн світу, яка запровадила екологічну освіту для всіх. Разом із тим, ця країна зарекомендувала себе одним із лідерів у багатьох галузях знань. Тож не дивно, що шведське суспільство виявляє високу компетентність у знанні проблеми при реалізації відповідних дій для їх подолання.

Навчальна дисципліна «Охорона навколишнього середовища» в Швеції введена ще в 1919 року. Активно використовується діапазон інноваційного досвіду, в тому числі у сфері біологічних наук, при реалізації різних проєктів, співпраці з екологічним агентством, які займаються захистом навколишнього середовища тощо.

До країн із найвищою якістю освіти належить також Фінляндія. Світова освітянська спільнота освітню систему цієї країни відносить до найбільш розвинутих у світі. Праця педагога у цій країні є престижною, творчою і шанованою. До речі, конкурс абітурієнтів на спеціальність «класний вчитель 1—6 класів» є найвищим (до 12 осіб на одне місце) і лише 10—15 % абітурієнтів приймаються на відділення педагогічної освіти університетів, яких у країні функціонує 20 [7]. Так, 50 % — це багатопрофільні вищі

навчальні заклади, 3 — технічні, 3 — вищі школи економіки та ділового адміністрування, 4 — академії мистецтв. При цьому всі університети, політехнічні інститути несуть основну відповідальність за якість надання освіти, оцінку своєї діяльності.

У Фінляндії оцінка якості освіти є обов'язковою і стосується всіх рівнів освіти. Освіта безплатна, а для осіб від 6 до 17 років — обов'язкова. Безплатною вона є і для громадян інших країн, які навчаються й володіють фінською мовою. В системі шкільної освіти відсутні экзамени, а вступ до вищого навчального закладу залежить не лише від результатів складання матрикуляційного экзамену, а й результатів проходження вступних випробувань, які кожен навчальний заклад організує самостійно.

У цій країні функціонує Рада вищої освіти, що здійснює аудит системи забезпечення якості освіти вищої освіти. Це дає змогу оцінити продуктивність та ефективність системи забезпечення якості освіти, що фокусується на двох рівнях:

- на рівні вищих навчальних закладів щодо забезпечення якості системи освіти в цілому;
- забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах як основної місії (освіта, дослідження, взаємодія і вплив на суспільство та регіональний розвиток).

Особливістю фінської освіти, що заслуговує на увагу, є глибоке вивчення, окрім рідної, іноземних мов, починаючи з початкової школи (всі без винятку вивчають англійську мову), постійно вдосконалюється іноземна освіта у межах власної освітньої галузі. Заслуговує на увагу й досвід цієї країни щодо заохочень вивчення іноземних мов (національні мовні проекти: KIERO, KIELO, CLIL, веб-навчання).

Сьогодні Україна працює над поліпшенням реформування освітніх інституцій, якості освіти на всіх рівнях і наближенням до європейських стандартів. Цікавим у цьому аспекті є досвід Іспанії, де вища освіта включає освіту вищого рівня і вищу освіту (університетську). Паралельно здійснюється спеціальна освіта, що надає освітні послуги (вивчення іноземних мов), освіта для дорослих й осіб із спеціальними освітніми потребами тощо.

Бакалаврат в Іспанії — це післяобов'язкова освіта, що надається після закінчення середньої освіти. Положення про бакалаврат являє собою загальний освітній проект для всіх навчальних закладів, які надають освітні послуги. Згідно з пропозиціями консультативної ради з питань освіти, загальними нормативами бакалаврату є те, що він становить частину середньої необов'язкової освіти і містить два академічних курси. Навчання у бакалавраті триває 2 роки. В ході навчання викладаються загальні дисципліни (обов'язкові та вибіркові), здійснюється профілізація учнів згідно з їхніми індексами, а також з майбутнім навчанням і трудовою діяльністю. Загальні дисципліни характеризуються достатньою гнучкістю для адаптації змісту до цілей навчання.

Отримати професійну освіту вищого ступеня можна після навчання у бакалавраті, а також після навчання на циклі середньої професійної освіти. Освітні цикли специфічної професійної підготовки тісно пов'язані з вироб-

ництвом. Це дозволяє за необхідності вносити перспективні зміни у навчальний процес, зокрема у випадках технологічних, економічних і соціальних змін.

Університетська освіта в Іспанії — це вищий рівень освіти в цілому, що базується на таких конституційних принципах:

- право всіх громадян Іспанії на освіту;
- свобода викладання;
- автономія університетів (більшість українських вишів про це лише мріють).

В усьому світі відомі успіхи Японії в науково-технічному прогресі, і в цьому велика заслуга освітньої сфери. Японія — це країна постійних наукових відкриттів, технологічних звершень. Освіта є рушійною силою цього процесу. Цікаво, що японці успішно впроваджують інновації, які характерні для освітньої сфери інших країн, однак наповнюють їх своїм національним змістом. У процесі навчання зусилля спрямовуються на навчання студентів творчості, формування неординарно мислячої, гармонійної й духовно розвинутої особистості, здатної успішно діяти. Не дивно, що у державних вищих навчальних закладах пріоритетом користуються соціальні науки (рис.).

Рис. Структура професійної підготовки студентів у Японії, %

В усіх освітніх ланках у процесі навчання велика увага у навчальних закладів цієї країни приділяється виховним функціям колективізму, поваги до людини та природи, прагнення до максимальної творчої діяльності.

Вища освіта Японії включає університети повного циклу (4 роки); університети прискореного циклу (2 роки), професійні коледжі й технічні інститути (в медичних і ветеринарних університетах навчання триває 6 років). До магістратури, де навчання триває 2 роки, може вступати випускник університету повного циклу навчання. Навчання в аспірантурі — 3 роки після дворічного навчання в магістратурі. В докторантурі навчальний процес триває 5 років. Японські вищі навчальні заклади мають унікальні у світі інститути «студента-дослідника», де кожен студент, який претендує на здобуття наукового ступеня, має можливість займатися дослідницькою діяльністю в обраній ним галузі знань — від 6 місяців до 1 академічного року [8].

У цілому вища освіта Японії працює в широкому ціннісно-смысловому контексті. Працюють як державні, так і приватні вищі навчальні заклади. У кожному з них, незалежно від форми їх власності, велика увага приділяється

підготовці фахівців, які володіють глибокими творчими знаннями, вміють самостійно приймати рішення тощо.

У цьому аспекті заслуговує на увагу і досвід Сінгапуру, де система освіти пройшла шлях від повної відсутності системи до однієї з найбільш успішних сфер, здатних успішно вирішувати актуальні завдання країни, формувати економіку та суспільство на інноваційній основі. Нинішня система освіти цієї країни забезпечує формування єдиного громадського усвідомлення значення знань; досягнення загальної університетської освіти, що дозволяє забезпечити підготовку конкурентоспроможних фахівців і розбудовувати експортно-орієнтовану економіку.

Висновок

Сьогодні у високорозвинутих країнах не лише Європи, але й світу однією з пріоритетних сфер є освіта. Основними принципами її функціонування є якість, тобто збільшення зусиль на покращення та забезпечення якості програм, викладання й навчання; зростаюча інформованість про альтернативні підходи, що сприяють підвищенню мобільності громадян; різноманітність: заходи, що враховують все різноманіття освітнього простору Європи; відкритість. Європейська вища освіта може виконувати свою місію лише в руслі світового розвитку, заснованого на конкуренції та співробітництві [9].

Українська вища освіта має активно використовувати кращий світовий досвід, спрямовуючи свої зусилля на впровадження нових моделей розвитку у майбутніх фахівців компетенції, застосування гнучкості в неперервній освіті, формування віртуального освітнього середовища. Для цього слід активніше співпрацювати з підприємствами, залучаючи їх до фінансування професійної освіти, як це відбувається в інших країнах. У Франції, приміром, підприємства на фінансування професійної освіти відраховують 18 % своїх доходів; в Австралії — цей показник досягає 22 %, а в Німеччині 45 % фінансування професійної освіти складають приватні надходження [10].

Використання такого підходу у сфері підготовки кадрів в Україні позитивно позначиться на їх якості.

Література

1. Agion P., Bustan L., Goksby K., Vandebushe J. Using state error to determine the impact of higher education on the rise. — Harvard University, 2005. — 121 p.
2. Леонтьєва О.Ю. Теорія та практика навчання студентів у коледжах Англії (70—80 рр. ХХ ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук.: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / О.Ю. Леонтьєва; Харківський пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. — Х., 1995. — 27 с.
3. Толочник А.І. Сучасні тенденції підготовки вчителів у Великобританії / А.І. Толочник // Науковий вісник МДУ імені В.О. Сухомлинського. — Миколаїв, 2013. — Випуск 1.33. Педагогічні науки. — С. 128—130.
4. Двояшкіна К.Н. Підготовка спеціалістів для сільського господарства в англійском коледже: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / К.Н. Двояшкіна; Ин-т сред. проф. образования Рос. акад. образования. — Казань, 2003. — С. 78.
5. Мельтюхова Н.М. Світовий досвід управління освітньою галуззю / Н.М. Мельтюхова, Г.В. Михайленко // Теорія та практика державного управління. — 2011. — Вип. 3(34). — С. 6.

6. Клавдиенко В. Формирование инновационной системы Норвегии: основные черты современного этапа / В. Клавдиенко // Общество и экономика. — 2014. — № 10. — С. 91.
7. Pertti Kapxanen teacher Education in Finland Current Models and New Developments [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.helsinki.fi/pkansane/Cepes.pdf>.
8. Алпатов В.М. О мужском и женском вариантах современного японского языка / В.М. Алпатов, Т.Б. Крючкова // Вопросы языкознания. — 1980. — № 3. — С. 45.
9. Бестужева О.Ю. Развитие общества цифровой мобильности / О.Ю. Бестужева, О.Н. Вершинская, О.Н. Махрова // Народонаселение. — 2014. — № 4. — С. 115.
10. Діденко О. Забезпечення якості професійної підготовки кваліфікованих робітників у ринкових умовах / О. Діденко // Професійно-технічна освіта. — 2014. — № 4 — С. 9—12.

СБЛИЖЕНИЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ

Е.В. Гарашук

Государственная инспекция учебных заведений Украины

В статье проанализированы особенности формирования многоуровневого высшего образования Великобритании. Приведен обзор систем высшего образования других европейских стран, в которых её развитие нацелено не только на содействие экономическому росту, но и на формирование благоприятного социально-психологического климата в трудовых коллективах, на улучшение состояния окружающей среды. Основное внимание уделено пути обеспечения качества образования.

Ключевые слова: образование, учебное заведение, зарубежный опыт, качество, кадры.